

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 104706

Crèdits: 6

Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA

Matèria: CONTEXT I DESENVOLUPAMENT EN METODOLOGIES DE LA INVESTIGACIÓ

Curs: QUART

Semestre: PRIMER

Equip docent: Enric Farrés Duran

Hores de dedicació: 150h

Hores lectives: 72h

Hores autònomes: 78h

CONTINGUTS DE LA MATÈRIA

El grup d'assignatures teòrica-pràctiques de la matèria context i desenvolupament en metodologies d'investigació està dirigida a proveir a les alumnes d'eines metodològiques i conceptuals per a que aquestes puguin inscriure el seu procés d'investigació en les discussions especulatives i materials del context contemporani de les arts i dels dissenys. Cada una de les assignatures de la matèria es despleguen des de la seva dimensió teòrica i pràctica (antropològica, sociològica...), descriptiva-textual-formal (codis, canals, estructures), dimensió contextual (tecnologia, infraestructura, espais, escenaris), política, cultural (perspectives transfeministes, decolonials...), material i comunicativa/estètica (llenguatges).

Assignatures de la matèria:

Ficció

Arxiu

Entorn i matèria

ARXIU

La paraula arxiu no significa res. Està tant gastada que pot voler dir moltes coses. Ara bé, l'arxiu com a mètode de recerca ens permet accedir a diverses formes de coneixement material i alhora dur a terme un anàlisi (historiogràfic, estètic, especulatiu) sobre les relacions epistemològiques i polítiques vinculades amb la construcció de la memòria física i digital, individual i col·lectiva. Així mateix, aquesta assignatura proposa alguns conceptes teòrics i estratègies metodològiques amb les que podem començar a transformar els arxius convencionals desafiant les lògiques de poder i d'organització de l'arxiu hegemònic per indagar-ne models i derivades crítiques.

OBJECTIUS

Saber situar les parts, funcions i característiques d'un arxiu determinat.

Entendre el funcionament dels arxius canònics i com es fonamenta la ciència arxivística.

Prendre consciència de la importància dels arxius en relació a la creació de coneixement.

Tenir la capacitat d'explorar un arxiu en benefici d'una investigació pròpia.

Saber compilar, organitzar i sintetitzar la informació que podem trobar en un arxiu.

Saber prendre les decisions adequades alhora de construir un arxiu.

Saber prendre les decisions adequades alhora de treballar amb material d'arxiu.

CONTINGUTS

L'assignatura posa l'accent en els processos d'investigació vinculats a l'arxiu.

Per poder facilitar el desenvolupament d'aquests processos els continguts s'estructuren en les següents temàtiques:

- Aperitiu: Genealogia i fonamentació de la ciència arxivística.
- Què és un arxiu? Definicions per tots els gustos.
- Què fa un arxiu? Missions impossibles.
- Quines parts té un arxiu? Cadascú lo seu.
- L'arxiu i el síndrome del patito feo: Ningú m'estima.
- Crítica a l'arxiu canònic: Contra l'estandarització dels processos.
- Potencialitats de l'arxiu com a eina de treball: consultar i construir informació.
- Projectes amb arxius o entorn l'arxiu

METODOLOGIA

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

A partir dels continguts i objectius de l'assignatura es treballa sota un marc de taller teòric-pràctic autogestionat, de debat, d'investigació i de realització de propostes personals i/o col·lectives, en relació a les pràctiques d'arxiu com element vertebrador.

L'assignatura s'estructura a partir de diferents àmbits i ritmes de treball que s'aniran alternant al llarg del curs:

1. Càpsules temàtiques. El professorat i l'alumnat posaran en marxa càpsules temàtiques en relació als continguts de l'assignatura, les quals propiciïn reflexió i debat. Textos de diferents autors, documentació visual...

L'alumnat per la seva part també aportarà documentació diversa (recerca) en relació a les pràctiques pròpies on el treball amb l'arxiu siguin significatives (textos, exemples casos d'estudi, etc.) per tal d'aprofundir en el coneixement d'aquestes pràctiques i propiciar-ne el debat, posicionament personal i actitud crítica al respecte. Els alumnes compartiran la informació de la seva recerca, estructurar-la i presentar-la a la resta del grup.

2. La proposta personal i/o col·lectiva. L'alumne/a endegarà processos de treball a partir dels seus interessos i posicionament personal en relació a la noció d'arxiu com a eina d'investigació. Seguiment individualitzat i/o col·lectiu -per part del professorat- en el desenvolupament de la investigació de l'alumne/a. A més d'atendre la importància de les diferents fases per les quals es desenvolupa un projecte, es posarà una especial atenció a l'adequada realització, presentació i comunicació dels projectes propiciant posteriorment el debat en grup al voltant dels processos i els treballs realitzats (tutoria individual o en grup als espais habituals).

Durant el semestre l'alumnat elaborarà un recopilatori (documentació diversa) que recollirà allò succeït a l'assignatura: lectures, referents, debats, assajos, proves i procés de treball i els projectes realitzats. Es produirà un espai virtual compartit autogestionat. Es preveu presentacions de professionals i visites a arxius, alhora que s'estarà atent a esdeveniments que es considerin escaients a l'interès de l'assignatura.

Part de la recerca, del treball de camp i de la mateixa realització o producció dels projectes es contempla que es desenvolupin en hores de treball autònom. Mentre que les hores de treball presencial prevaldrà l'exposició de continguts (càpsules temàtiques) debats, visites en grup a exposicions o espais pertinents, seguiment individual i/o col·lectiu dels projectes i presentacions requerides; tanmateix alternant-se amb l'experimentació, el desenvolupament i la producció vinculades al treball final de grau.

La metodologia emprada s'articula entre les activitats dirigides, supervisades i autònomes, tenint aquestes últimes un pes molt important en el bon desenvolupament de l'assignatura. S'entén l'avaluació com una activitat formativa més, reforçant el caràcter d'avaluació contínua de l'assignatura.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h

Hores activitats dirigides: 60h (40%)

Hores activitats supervisades (inclou les hores d'avaluació): 12h (8%)

Hores aprenentatge autònom: 78h (52%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i / o visites i / o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i / o exposició de continguts pràctics i debat.

Seguiment supervisat pel professor. Discussió i posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Presentació pública i discussió Les hores de treball a l'aula es realitzaran seguiments del desenvolupament del treball i es guiarà a l'alumne mitjançant tutories per a secundar-lo en el compliment dels requisits exigits per al desenvolupament dels projectes.

Es plantejaran dinàmiques de treball en grup per a proposar qüestions, plantejaments del projecte, generació d'idees, anàlisis de referents.

Activitat supervisada:

Assessorament sobre els processos de formalització, mitjançant el diàleg constant en el procés d'aprenentatge amb el docent. Aquest diàleg permet una atenció i seguiment personalitzat dels projectes de l'alumnat i és una garantia de qualitat formativa per a resoldre dubtes en cas de dificultats respecte als continguts de les matèries i realitzar un seguiment molt pròxim del procés d'aprenentatge.

Activitat autònoma:

Cerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom. Tractament de la informació, i / o lectura comprensiva de textos, i / o lectura comprensiva d'elements formals i matèrics.

Descripció: L'alumna haurà de desenvolupar el treball teòric i pràctic proposat en els tallers de manera autònoma, amb la finalitat de completar els temes i projectes proposats en classe. Posteriorment s'avaluarà mitjançant el seguiment en les activitats tant dirigides com supervisades.

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Aquesta és una assignatura d'avaluació contínua, per tant, no compta amb la possibilitat d'un lliurament únic a final de curs. Tots els treballs que no siguin lliurats en la data indicada per l'equip docent, seran penalitzats o directament no podran ser avaluats.

REAVALUACIÓ: En cas d'avaluació insuficient, l'alumnat optarà a la reavaluació d'un o diversos dels seus treballs sempre que compleixi amb els següents requisits:

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

- Haver complert amb un 80% d'assistència a classe
- Haver realitzat el seguiment obligatori per part de l'equip docent.
- Haver complert amb el termini de lliurament establert dels treballs.

La nota de reavaluació no serà mai major de 5 (suficient o aprovat)

L'assignatura és presencial i es prendrà nota de l'assistència (80%). En cas que l'alumnat tingui algun tipus de complicació personal, laboral o acadèmica que li impedeixi seguir el transcurs de l'assignatura, haurà de comunicar-lo a l'equip docent, a tutor/a, o, en última instància, a coordinació pedagògica del Grau, per a poder trobar una solució a temps.

En cap cas s'acceptaran justificacions o peticions de flexibilitat a final de curs.

ACTIVITATS I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i / o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis i resultats parcials o finals.

Descripció: Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general de l'assignatura en l'última fase d'aquesta. Proves de procés i presentació del treball pràctic realitzat a l'aula i del treball autònom.

Els criteris d'avaluació en cadascun dels projectes realitzats al llarg de l'assignatura tenen com a objectiu avaluar el compromís, la qualitat i l'autonomia de cada alumne i els indicadors utilitzats seran els següents:

- 1.- Coherència amb els objectius plantejats a l'inici, tant generals com específics i el compliment d'ells en la proposta final.
- 2.- Rigor en la planificació de temps i coherència en el seguiment de la planificació. Autonomia.
- 3.- Coherència interna del projecte en les relacions concepte - procés.
- 4.- Claredat, qualitat i coherència en la comunicació i presentació final.

Avaluació contínua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (45%)

Avaluació de l'exposició i realització d'exercicis i treballs. (40%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i altres activitats col·lectives. (10%)

Actitud, participació i compromís amb el grup i la classe (5% nota final)

RESULTATS D'APRENTATGE DEL TÍTOL

Coneixements:

KT01 Identificar els continguts, llenguatges i perspectives fonamentals per a l'anàlisi de la pràctica cultural contemporània en les seves diverses manifestacions.

KT03 Identificar els elements que són comuns i els específics en els diferents llenguatges creatius.

KT06 Relacionar l'experiència singular de l'estudiant amb la realitat global contemporània en la presa de posició respecte al projecte propi.

Habilitats:

ST02 Aplicar les metodologies creatives pròpies de la titulació (que es basen en els elements que les diferents disciplines històriques tenen en comú) als projectes en art i disseny.

ST07 Treballar en projectes d'art i disseny de manera cooperativa i integrada en equips de composició heterogènia.

Competències:

CT02 Resoldre encàrrecs concrets externs en l'àmbit creatiu amb coneixements, tècniques i metodologies transdisciplinars.

CT03 Aplicar, en els projectes creatius conceptes de sostenibilitat, d'equitat de gènere, d'inclusió i de cerca del bé comú d'acord amb la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible (*ODS).

CT04. Examinar on i per què les organitzacions públiques o privades utilitzen la tecnologia contemporània de la informació i la comunicació posant èmfasi en els principis del tractament ètic de la informació.

RESULTATS D'APRENTATGE DE LA MATÈRIA

Coneixements:

KM38 Identificar les diferents formes de recerca (ficció, arxivística, temàtica i comunitària, medi ambient i context) en propostes de projectes de recerca personals (KT02)

KM39 Identificar les metodologies de diferents camps del coneixement en l'anàlisi de casos reals específics (KT03)

KM40 Definir el context específic en què es situa el projecte de recerca personal (KT06)

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Habilitats:

SM33 Desenvolupar el propi projecte d'una manera situada i (pre)posicional (amb, des de, contra, per a...) (ST05) SM34 Aplicar les eines i instruments de recerca adequats segons la metodologia emprada en el desenvolupament de propostes creatives específiques (ST06) SM35 Desenvolupar de manera independent propostes creatives personals identificant temes d'interès personal. (ST07)

Competències:

CM30 Relacionar de manera crítica i contextual els vincles teòrics i les eines de recerca amb la pròpia obra (CT02) CM31 Adaptar els rols personals dins d'un entorn de treball col·laboratiu basat en projectes d'acord amb les disciplines implicades (CT05)

RESULTATS D'APRENENTATGE DE L'ASSIGNATURA

- RA1 Identificar els components, les funcions i les característiques d'un arxiu específic.
- RA2 Explorar un arxiu amb finalitats de la pròpia recerca.
- RA3 Recopilar, organitzar i resumir la informació trobada en un arxiu.
- RA4 Prendre les decisions adequades en crear un arxiu.
- RA5 Prendre les decisions adequades en treballar amb material d'arxiu.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 17 setmanes, és a dir, sessió per setmana seguint la següent distribució:

- Obertura de la sessió: Anàlisi d'un cas d'estudi.
- Compartir material vinculat a la recerca.
- Visites a l'aula o visites a espais concrets.
- Treball propi individual o en grup.
- Posada en comú i tancament de la sessió.

BIBLIOGRAFIA

- CRUZ MUNDET, Jose Ramón. Manual de archivística. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1999.
- BAYARD, Pierre. Cómo hablar de los libros que no se han leído. Barcelona: Anagrama, 2008.
- GELEN JELETON (María Ángeles Alcántara Sánchez): «Una archiva del DIY: autoedición y autogestión en activismo feminista. Entre anarchivos sentimentales y cuir», Revista SOBRE. Prácticas artísticas y políticas de la edición, núm. 2 (2016), p. 119-130.—Una Archiva del DIY (Do It Yourself): autoedición y autogestión en una fanzineteca feminista-queer. [2016].
- GUASCH, Anna Maria. Arte y Archivo, 1920-2010. Genealogías, tipologías y discontinuidades. Madrid: Akal, 2011.
- MEREWETHER, Charles. The Archive. Whitechappel i MIT Press, 2006.
- MOREY, Miguel: «El lugar de todos los lugares: consideraciones sobre el archivo», Registros imposibles: el mal de archivo. XII Jornadas de Estudio de la Imagen de la Comunidad de Madrid. Madrid: Comunidad de Madrid, 2005.
- CASTRO CÓRDOVA, Elena. Enredos temporales. Archivando las temporalidades queer: Afectividad y materialidad desde el archivo de Ca la Dona. Tesis doctoral. Madrid: Universidad Complutense, 2024.